

Sekretess inom sociala frågor

Offentlighets- och sekretesslagen reglerar tystnadsplikt i det allmännas verksamhet och förbud att lämna ut allmänna handlingar. Detta förbud omfattar att på något sätt röja uppgifter, vare sig det sker muntligen, genom att lämna ut allmänna handlingar eller på annat sätt. Den beskrivning som lämnas nedan syftar till att i korthet förklara för dig som arbetar med sociala frågor vad det innebär att sekretess kan föreligga för en uppgift, och vad som kan hända om du lämnar ut en uppgift som sekretess råder för. I lagstiftningen används samlingsbegreppet ”socialtjänsten”. Vad som räknas in i det begreppet framgår av lagtexten nedan.

Enligt 26 kap 1§ offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretess inom socialtjänsten enligt följande.

”Sekretess gäller inom socialtjänsten för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Med socialtjänst förstås i denna lag

- 1. verksamhet enligt lagstiftningen om socialtjänst,*
- 2. verksamhet enligt den särskilda lagstiftningen om vård av unga och av missbrukare utan samtycke, och*
- 3. verksamhet som i annat fall enligt lag handhas av socialnämnd eller av Statens institutionsstyrelse.*

Till socialtjänst räknas också

- 1. verksamhet hos annan myndighet som innefattar omprövning av socialnämnds beslut eller särskild tillsyn över nämndens verksamhet,*
- 2. verksamhet hos kommunal invandrarbyrå, och*
- 3. verksamhet enligt lagen (2007:606) om utredningar avseende barn som har avlidit i anledning av brott m.m.*

Med socialtjänst jämställs

- 1. ärenden om bistånd åt asylsökande och andra utlänningar,*
- 2. ärenden om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar,*
- 3. ärenden om tillstånd till parkering för rörelsehindrade,*
- 4. ärenden om allmän omvårdnad hos nämnd med uppgift att bedriva patientnämndsverksamhet, och*
- 5. verksamhet enligt lagstiftningen om stöd och service till vissa funktionshindrade.*

Sekretessen gäller inte om annat följer av 5, 6 eller 7 §.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.”

Uppgifter kan således bara lämnas ut om det står klart att den enskilde eller någon honom närstående inte lider men av att uppgiften lämnas ut. ”Men” betyder att uppgiften kränker eller kan upplevas kränka den personliga integriteten.

Undantagen i 5-7 §§ avser följande

5 §

Sekretess gäller i verksamhet som anges i 1 § för uppgift i anmälan eller utsaga av en enskild om någons hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, i förhållande till den som anmälan eller utsagan avser, endast om det kan antas att fara uppkommer för att den som har lämnat uppgiften eller någon närstående till denne utsätts för våld eller lider annat allvarligt men om uppgiften röjs.

6 §

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i en anmälan i ärende om ansvar eller behörighet för personal inom kommunal hälso- och sjukvård, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider betydande men om uppgiften röjs.

7 §

Sekretessen enligt 1 § gäller inte

1. beslut om omhändertagande av en enskild,
2. beslut om vård utan samtycke,
3. beslut om slutna ungdomsvård, eller
4. beslut i ärenden om ansvar eller behörighet för personal inom kommunal hälso- och sjukvård.

Enligt 26 kap 2 § gäller sekretess för underårigs vistelseort.

”Sekretessen enligt 1 § som gäller för uppgift om en underårigs vistelseort gäller också i förhållande till den underåriges föräldrar eller annan vårdnadshavare, om den underåriga har ombändertagits eller vårdas enligt den särskilda lagstiftningen om vård av unga utan samtycke och det är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med omhändertagandet eller vården.”

För familjerådgivning gäller sekretess enligt 26 kap 3 § offentlighets och sekretesslagen.

”Sekretess gäller inom kommunal familjerådgivning för uppgift som en enskild har lämnat i förtroende eller som har inhämtats i samband med rådgivningen.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.”

Sekretessbrytande bestämmelser

Samtycker den som sekretessen skyddar, får uppgifterna lämnas ut.

Utöver denna bestämmelse finns följande regler som bryter sekretessen inom socialtjänsten.

”8 § Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att uppgift lämnas till en enskild som uppnått myndig ålder om förhållanden av betydelse för att han eller hon ska få vetskap om vilka hans eller hennes biologiska föräldrar är.

9 § Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att uppgift om en enskild eller någon närstående till denne lämnas från en myndighet inom socialtjänsten till en annan sådan myndighet eller till en myndighet inom hälso- och sjukvården, om det behövs för att ge den enskilde nödvändig vård, behandling eller annat stöd och denne

- 1. inte har fyllt arton år,*
- 2. fortgående missbrukar alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel, eller*
- 3. vårdas med stöd av lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård eller lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård.*

Detsamma gäller uppgift om en gravid kvinna eller någon närstående till henne, om uppgiften behöver lämnas för en nödvändig insats till skydd för det väntade barnet”.

Påföljder (20 kap 3 § brottsbalken)

Röjer någon uppgift, som han är pliktig att hemlighålla enligt lag eller annan författning eller enligt förordnande eller förbehåll som har meddelats med stöd av lag eller annan författning, eller utnyttjar han olovligen sådan hemlighet, dömes, om ej gärningen eljest är särskilt belagd med straff, för brott mot tystnadsplikt till böter eller fängelse i högst ett år.

Om du lämnar ut en uppgift som sekretess råder för kan du straffas för sekretessbrott. Straffet kan vara böter eller fängelse i upp till ett år. Även om du byter anställning förblir du skyldig att iaktta tystnadsplikt och sekretess för uppgifter som Du fått i den här aktuella verksamheten.

- - -

Jag har tagit del av ovanstående och är införstådd med vad det innebär.

Nacka den

.....

Informationen har lämnats av

.....